

NEWSLETTER

Informačný bulletin pre zamestnancov v systéme
výchovného poradenstva a prevencie

Apríl 2020

NÚDZOVÝ REŽIM SI VYŽADUJE NÚDZOVÉ RIEŠENIA.

Ako aktuálnu situáciu vníma VÚDPaP a aké formy psychologickéj a špeciálno-pedagogickej podpory zaviedol?

Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie je počas prerušenia vyučovania v školách nápomocný nielen učiteľom, školským špeciálnym pedagógom a sociálnym pedagógom, školským psychológom, asistentom učiteľa, ale aj rodičom a žiakom.

„Na neočakávané situácie musíme byť pripravení. Všetci, ktorých sa to týka. Tentokrát sú to školy, rodiny, učitelia, deti, my všetci. Ak sme nemali čas pripraviť sa, musíme reagovať rýchlo, pružne, efektívne. Nemôžeme si dovoliť nechať ich v tom samých,“ hovorí riaditeľka VÚDPaP **Janette Motlová**. Novú formu podpory ponúkol VÚDPaP ihneď po zatvorení škôl a zriadil krízové telefónne linky a mailovú komunikáciu pre rodičov, učiteľov, odborných zamestnancov.

Prostredníctvom nich sa môžete pýtať, ako dieťaťu vysvetliť situáciu súvisiacu so šírením koronavírusu COVID-19, ale aj ako ho vzdelávať doma, ak ide o dieťa so zmyslovým, zdravotným alebo iným znevýhodnením alebo má špecifické vývinové poruchy učenia (dyslexia, dysgrafia a podobne). Pre rodičov, ktorí akútne potrebujú podporu psychológa, je dostupná samostatná telefonická linka **02 4488 1649** (v pracovných dňoch od 9:30 do 14:30) a taktiež nonstop podpora prostredníctvom e-mailu koronavirus@vudpap.sk. Bezplatná telefonická zelená linka **0800 864 833** (pracovné dni od 9:00 do 18:00) je k dispozícii nielen rodičom, ale aj tínedžerom v krízových situáciách, ktoré si vyžadujú radu sociálneho mediátora, prípadne psychologickú a špeciálnopedagogickú intervenciu.

Podporné materiály z dielne VÚDPaP

Spomenúť možno *11 dobrých rád pre rodičov ako sa učiť doma* - medzi ne patrí napríklad prihliadanie na osobnostné vlastnosti dieťaťa, na počet a rôzny vek súrodencov či režim rodiny. Odporúčania pre učiteľov a rodičov prinášajú aj *Zásady komunikácie učiteľ-rodič-žiak pri domácom vzdelávaní v mimoriadnej situácii*.

02 4342 0973

sekretariat@vudpap.sk

Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie

Cyprichova 42, 831 53 Bratislava

NEWSLETTER

PODPORNÉ MATERIÁLY Z DIELNE VÚDPaP

Pre žiakov 1. stupňa sa odporúčajú interaktívne a čo naj-názornejšie formy zadávania úloh – krátka audio alebo video nahrávka od učiteľa, využívanie prierezových tém (napr. téma: zvieratká v lese – využitie v matematike, slovenskom jazyku a prvouke).

Odporúčania sa zameriavajú aj na zmapovanie vývinu dieťaťa pred zápisom do základnej školy, keďže deti sa tento rok na zápise osobne nezúčastnia a rodičia tak nemusia vedieť, či sú ich deti školsky zrelé. Pre nich VÚDPaP sprístupnil aplikáciu www.welcome-idea.eu, kde si môžu online urobiť skrining dieťaťa a vytvoril taktiež špeciálnu mailovú schránku welcome@vudpap.sk, kde môžu dosiahnuť výsledky konzultovať priamo so psychologičkou. Následne dostanú rady, podnety a podporu, ako postupovať v najbližšom období.

Všetky materiály sú k nahliadnutiu i stiahnutiu k dispozícii [TU](#).

PODCASTY VÚDPaP

Máte otázky, na ktoré v súvislosti s koronavírusom a nevíete nájsť odpovede?

Na vaše otázky k tejto mimoriadnej situácii odpovedajú PhDr. Alena Kopányiová, PhD. a Mgr. Ľubica Köverová v našom novom podcaste. Vaše otázky nám aj naďalej môžete adresovať na: nahlasodetoch@vudpap.sk. Ďalšie podcasty pre vás pripravujeme.

Podcast si môžete vypočuť [TU](#).

ISKA cez e-mail

02 4342 0973

sekretariat@vudpap.sk

Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie
Cyprichova 42, 831 53 Bratislava

Naša integrovaná skupina detí predškolského veku (ISKA) ani v tomto náročnom období nezaháľa a aktívne komunikuje so svojimi deťmi aj ich rodičmi. V Detskom centre pre vzdelávanie a výskum (DCVV) každodenne v čase od 9:30 do 14:30 **prebieha služba na pevnej linke**, na čísle **02 4488 1649**, ktorá slúži ako psychologická a špeciálno-pedagogická podpora pre klientov DCVV a pre rodičov detí z ISKY.

Našou novinkou je „**ISKA cez e-mail**“. Každý deň naše kolegyne z ISKY posielajú rodičom edukačnú aktivitu. Snažíme sa tým udržať kontakt a dobrú pohodu v rodinách všetkých našich detí a stále myslieť na ich rôznorodosť vekom aj schopnosťami tak, aby každý mohol aktivitu realizovať doma. Okrem toho pripravujeme ešte iný typ zaujímavých aktivít. Aký? Nechajte sa prekvapiť.

VÚDPaP V MÉDIÁCH

Ako sa s deťmi rozprávať o koronavírusu?

Naša psychologička PhDr. Alena Kopányiová, PhD. vysvetľuje, aké je dôležité v tejto mimoriadnej situácii vnímať emócie dieťaťa, vypočuť si ho, ako sa cíti: či sa bojí, či je len zvedavé, alebo úzkostné.

Rozhovor s PhDr. Alenou Kopányiovou, PhD. nájdete [TU](#).

Koronavírus a jeho dopad na deti

„Ak rodič dokáže dieťaťu autenticky odkomunikovať, že je to síce ťažké obdobie, ale spoločne ho zvládnú, dieťa mu uverí,“ tvrdí v rozhovore naša psychologička Mgr. Beáta Sedlačková. Podľa nej by sme v tejto situácii nemali zabúdať na komunikáciu so starými rodičmi či blízkou rodinou prostredníctvom telefónu alebo internetu. Prečítajte si názor našej psychologičky [TU](#).

Súčasná mimoriadna situácia z pohľadu riaditeľky VÚDPaP, Mgr. Janette Motlovej

Podľa riaditeľky Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie Mgr. Janette Motlovej, sa zatvorené školy najviac dotknú detí so špeciálnymi potrebami aj detí z vylúčených komunít. Učiteľia sa s nimi môžu vzdelávať, napríklad v komunitných centrách po jednom, s odstupom tri a pol metra. „To, čo potrebujú prekonať, je vlastný strach. To je pre učiteľa najväčšia výzva,“ hovorí v rozhovore riaditeľka ústavu Janette Motlová. Prečítajte si rozhovor pre [Denník N](#).

Ak chcete mať neustále k dispozícii aktuálne informácie o našich novinkách, týkajúcich sa súčasnej mimoriadnej situácie, sledujte náš [FACEBOOK](#).

KAŽDÝ TÝŽDEŇ PRE VÁS PRIPRAVUJEME NOVÝ BEZPLATNÝ WEBINÁR

Sme tu pre všetky deti, ale v tejto nečakanej situácii najmä pre tie, ktorých cesty za vzdelaním sú možno viac hrbolaté a náročnejšie na zdolávanie výziev ako cesty ich spolužiakov – preto dávame do pozornosti sériu webinárov zameraných na pomoc deťom s ťažkosťami v učení.

Nadväzujeme na veľký pozitívny ohlas webinára riaditeľky výskumného ústavu, Mgr. **Janette Motlovej** „Ako v aktuálnej situácii efektívne komunikovať s rodičmi z marginalizovaných rómskych komunit“, ktorý nájdete [TU](#) a týždenne budeme pripravovať online vysielanie predovšetkým pre laickú verejnosť. Naším cieľom je, pre laika zrozumiteľnou formou, odprezentovať nenáročné, praktické a hrové námety na činnosti s deťmi, ktoré im môžu pomôcť napredovať aj v tejto neľahkej situácii. **Webináre sú bezplatné, je potrebné sa na nich vopred prihlásiť, počet miest je obmedzený.** Zostrihy webinárov budú k dispozícii na našej [web stránke](#).

Zaujíma vás, ako doma pracovať s dieťaťom s ťažkosťami v učení?

Na túto tému sme pre vás pripravili webinár, ktorý odznie vo štvrtok **2.4.2020** a ktorým vás budú sprevádzať naše odborníčky, **Mgr. Beáta Likeová a PaedDr. Juliana Perečinská**. Webinár vám poskytne praktické rady, ako pracovať s dieťaťom v aktuálnej mimoriadnej situácii v domácom prostredí. Možnosť prihlasovania na tento webinár sme z dôvodu plnej kapacity ukončili, avšak zostrih z neho si budete môcť pozrieť na našej web stránke.

Webináre, ktoré nás čakajú ďalšie v poradí, nám zodpovedia i otázku „**ako hravými aktivitami rozvíjať zrakové vnímanie u detí?**“ Budeme sa venovať aj témam ako je **sluchové vnímanie, reč, jemná motorika a orientácia v priestore**.

Rámcový obsah webinárov:

- stručný teoretický, ale zrozumiteľný vstup → prečo je daná funkcia dôležitá a ako sa jej oslabenie premieta v učení, s dôrazom na deti z MRK,
- praktické ukážky činnosti/hier, pracovných listov, pomôcok ap., ktoré môžu rodičia/asistenti doma s deťmi využiť s dôrazom na deti z MRK,
- otázky a odpovede.

Naša **cieľová skupina** pri tvorbe webinárov sú **rodičia, terénni sociálni pracovníci v komunitných centrách, začínajúci pedagogickí asistenti či dobrovoľníci**. Prioritne je teda webinár určený pre rodičov a ľudí v teréne, ktorí nemajú pedagogické a psychologické vzdelanie. Podrobnejšie informácie o webinároch sa dozviete čoskoro. Sledujte náš [Facebook](#).

Ako vám môže byť Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie v tejto neľahkej situácii nápomocný?

Ako vám môžu naši odborníci vyjsť v ústrety? Aké potreby majú v tejto mimoriadnej situácii odborné tímy a poradenské zariadenia? Radi by sme sa o nich dozvedeli. **Dajte nám vedieť** o svojich názoroch a tipoch prostredníctvom **online formulára**, ktorý nájdete [TU](#).

NEWSLETTER

Bolo spustené poradenské CALL CENTRUM rezortu školstva

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Učitelia a rodičia sa môžu od 26. marca 2020 obracať so svojimi otázkami k aktuálnej situácii šíriacej sa epidémie koronavírusu na odborníkov **call centra rezortu školstva**. K dispozícii im bude v pracovných dňoch od 8:00 h do 16:00 h na bezplatnom telefónnom čísle **0800 138 033** alebo e-mailovej adrese helpdesk@iedu.sk. Viac informácií nájdete [TU](#).

Od 25. marca 2020 je prístupná stránka www.ucimenadialku.sk, ktorá vznikla v spolupráci viacerých mimovládnych organizácií a ministerstva školstva a posluží ako nástroj oficiálnej komunikácie počas prerušeného vyučovania na školách v čase mimoriadneho stavu. Stránka prináša prehľad možnosti dištančného vzdelávania predovšetkým v slovenskom a českom jazyku, ako aj odporúčania a usmernenia pre školy, učiteľov, odborných zamestnancov, poradne, rodičov.

Rozhodnutie ministra školstva z 26. marca 2020 o školách a školských zariadeniach

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky podľa § 150 ods. 8 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov **vydalo nové usmernenia** k podávaniu žiadostí na prijatie dieťaťa na predprimárne vzdelávanie, k prijímacím skúškam do stredných škôl, základných umeleckých škôl, k zápisom na plnenie povinnej školskej dochádzky, a i. Naďalej zostáva v platnosti prerušenie školského vyučovania v školách od 30. marca 2020 až do odvolania.

Viac informácií nájdete [TU](#).

ČO NÁS ČAKÁ VO VÝSKUME V ROKU 2020?

V roku 2020 náš ústav bude riešiť 7 výskumných, 20 ne-výskumných úloh a mesačne poskytuje cca 5-6 ďalších operatívnych činností podľa požiadaviek ministerstva. Tieto úlohy riešime na základe požiadavky MŠVVaŠ SR, ako aj návrhov našich výskumníkov tak, aby pokryli hlavné oblasti nášho výskumného záujmu. Výskumné projekty úloh sa budú riešiť tri roky (2020-2022) a práve máme za sebou ich dizajnovanie vo forme výskumných cieľov a hypotéz. Po internej a externej oponentúre sa riešitelia pustia do výskumnej práce.

02 4342 0973

sekretariat@vudpap.sk

Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie

Cyprichova 42, 831 53 Bratislava

Výskum v roku 2020

Pre potreby nového zákona o predprimárnom vzdelávaní je potrebné vytvorenie Skríningu rozvoja detí v predprimárnom vzdelávaní. Oblasť skúmania jazykového vývinu a čitateľskej gramotnosti sú už tradične naše výskumné záujmy a nechýba ani výskum v cieľovej skupine nadaných. Výskumné dáta, zozbierané v predchádzajúcom období, nám ponúkajú množstvo údajov, ktoré neboli spracované v oblasti kyberšikanovania, či skúmania vzťahov voľného času mladých a pitia alkoholu.

V **Detskom centre pre vzdelávanie a výskum** nadväzuje nová výskumná úloha na predchádzajúci výskum detí s dysfáziou, tento raz sa pozrieme na výskyt porúch učenia v tejto skupine detí. Ďalšou oblasťou záujmu bude výskum logopedických a nelogopedických klientov z pohľadu vývinu fonemického uvedomovania.

Na **Oddelení diagnostických nástrojov**, pod vedením PaedDr. Roberta Tomšika, PhD., sa výskumníci budú venovať novej téme: Využitie kresbových techník v diagnostike psychického vývinu.

Cieľom výskumnej úlohy je overiť možnosti kresbových diagnostických nástrojov pri diagnostike osobnosti detí z rôznych skupín. Konkrétne pôjde o deti z inopodnetného prostredia, deti s rôznou etnickou príslušnosťou, deti so špeciálnymi potrebami, atď. Zistenia, nakoľko sa tieto okolnosti života prejavujú v kresbách detí, budú konfrontované s teoretickými predpokladmi a výsledkami iných výskumov. Kresbové metódy sú v poradenskej praxi často využívané, v našich podmienkach však neexistujú dôkazy o ich validite. Výskum by mal priniesť odpovede na otázky týkajúce sa užitočnosti ich využívania popri iných druhoch psychodiagnostických nástrojov, či charakteristiky výskumných súborov.

Cieľom nevýskumnej úlohy **„Odborné vedenie a podpora systému VPaP a ŠVZ, vzdelávanie a supervízia odborných činností“** je metodické a odborné usmerňovanie, resp. koordinácia jednotlivých zložiek poradenského systému v školstve.

Úloha vyplýva zo Štatútu VÚDPaP. V rámci tejto nevýskumnej úlohy je pozornosť zameraná na podporu poradenských zariadení (CPPP a CŠPPP a špeciálnych výchovných zariadení v rezorte školstva a odborných zamestnancov resp. vybraných pedagogických zamestnancov).

NEWSLETTER

Realizácia úlohy bude zabezpečovaná napr. vedením expertov na metodické usmerňovanie tak, aby sa informácie dostali ku všetkým relevantným odberateľom. Formou metodických usmernení, informácií a odporúčaní bude VÚDPaP reagovať na aktuálne sa vynárajúce otázky praxe a terénu, tak aby sa napĺňali novo vynárajúce sa potreby detí, žiakov. Súčasťou tejto úlohy je poskytovanie vzdelávacích aktivít pre rôzne cieľové skupiny odborných a pedagogických zamestnancov, príprava adaptačných, inovačných vzdelávaní a aktivity podľa požiadaviek odbornej praxe. Výzvou a z nášho pohľadu nevyhnutnou činnosťou je podpora supervíznej činnosti – vedenie a vzdelávanie supervízorov.

Čo sme riešili v minulom roku 2019?

Úlohy, ktoré sme ukončili v minulom roku 2019, boli výskumné projekty zamerané na rozvíjanie inkluzívnej odbornej pomoci deťom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (napr. aj zisťovanie postojov k inklúzii a pod.), ako aj vo forme overovania čitateľskej gramotnosti a porozumenia jazyka v rámci inkluzívneho prístupu alebo so zameraním na rozvoj inkluzívneho vzdelávania detí zo SZP a skvalitňovania procesu ich diagnostiky a rediagnostiky. V oblasti výskumu sme ukončili zber dát a štatistické analýzy procesov zameraných na skúmanie kognitívnych aspektov (exekutívnych funkcií) v kontexte čitateľskej gramotnosti a to aj individuálnym dynamickým testovaním. Výskum v Detskom centre bol zameraný najmä na kvalitatívne analýzy výkonových testov a pridružených školských problémov detí s diagnózou dysfázie a ich sledovaním vývinu v liečebno - diagnostických pobytoch,

kde sa analyzovali viaceré aspekty inkluzívneho vzdelávania pre potreby PaOZ. Vo výskume v oblasti prevencie sociálnopatologických javov sme sa tento rok venovali realizácii a evalvácií evidence-based preventívnych programov v rutinnej činnosti odborných zamestnancov. VÚDPaP v spolupráci s MZ SR (NMCD) zrealizoval reprezentatívny medzinárodný školský prieskum o drogách a alkohole ESPAD 2019, ako koordinujúca inštitúcia. Máme za sebou zber a spracovanie dát na vzorke 13 000 žiakov ZŠ a študentov SŠ. Z prieskumu je vypracovaná záverečná správa.

V úlohe, zameranej na validizáciu a štandardizáciu diagnostických metód sme tento rok zozbierali dáta pre štandardizáciu jedného vlastného autorského Testu školskej pripravenosti na skupinovú administráciu a spracovali štatistické analýzy položiek testu. Test (záznamový hárok a manuál) je pripravený na tlač a distribúciu.

VÚDPaP už štvrtý rok odborne participuje na úlohe Pilotný model diagnostiky a rediagnostiky detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v okrese Kežmarok, ktorá vyplynula z Akčného plánu pre okres Kežmarok. Riešiteľský tím sa v tomto roku venoval evalvácií využitia metódy El'konina a Feuersteina v prístupoch učiteľov 0. a 1. ročníka, nakoľko sa v rámci tejto úlohy realizovalo vzdelávanie v týchto metódach a celkovému zhrnutiu zistení z implementácie tohto modelu procesu diagnostiky v danom okrese.

02 4342 0973

sekretariat@vudpap.sk

Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie

Cyprichova 42, 831 53 Bratislava

NEWSLETTER

ROZHOVOR S AMBASÁDORKOU PROJEKTU ŠTANDARDY A RIADITEĽKOU CPPPaP TRENČÍN

V súvislosti s blížiacim sa 50-tym výročím založenia CPPPaP Trenčín vám prinášame rozhovor s riaditeľkou poradne a zároveň ambasádorkou Národného projektu Štandardy, PaedDr. Danou Zikmund Perašínovou, PhD.

1. Ste ambasádorkou Národného projektu Štandardy. V čom spočíva Vaša práca?

Pri odpovedi na túto otázku je hneď v úvode dôležité uviesť, že celý názov projektu je: "Štandardizáciou systému poradenstva a prevencie k inklúzii a úspešnosti na trhu práce". Ambasádor je podľa požiadaviek projektu odborný líder multidisciplinárneho prístupu na úrovni kraja a z názvu vyplýva že je teda lídrom v oblasti poradenstva a prevencie, čoho je MDP integrálnou súčasťou.

V úlohe ambasádora sa u mňa prelínajú viaceré roviny. Prvou je riadenie a organizácia metodického vedenia centier pedagogickopsychologického poradenstva a prevencie Trenčianskeho kraja na úseku pedagogického a psychologického poradenstva, prevencie a kariérového poradenstva. Druhou rovinou je uplatňovanie personálnych väzieb riaditeľky CPPPaP v pozícii ambasádora v danom regióne pri prezentovaní a objasňovaní myšlienky nevyhnutnosti multidisciplinárneho prístupu partnerským organizáciám – školám, úradom a zariadeniam.

V projekte prezentujem moje skúsenosti, nadobudnuté počas dlhoročnej odbornej poradenskej praxe, ale aj jedinečné skúsenosti, získané mimo odboru. Opakovane, aj publikovaním som odporúčala hľadať formy systematickej multirezortnej spolupráce, vrátane legislatívne podložených jasných a jednotných postupov. Považovala som za prospešné realizovať spoločné stretnutia odborníkov v regióne k prípadom detí, obzvlášť detí zo SZP pri výskyte ťažkostí u dieťaťa (detský lekár, poradenské zariadenie, škola, UPSVaR, polícia, prokurátor).

Súčasťou mojej práce ambasádora je aj podpora činnosti Regionálneho projektového centra. Pri spoločných stretnutiach sprostredkúvam špecifiká odbornej činnosti a mechanizmy fungovania systému VPpP. Podľa požiadavky vypracúvavam aj podklady pre Hlavné projektové centrum k metodológii, používanej napríklad pri mapovaní súčasnej situácie VPpP v oblasti ekonomiky a prevádzky poradní, rozvoja ľudských zdrojov, vzťahov, alternatívneho financovania a pozitív, ktoré je treba rozvíjať. Ako ambasádor sa zúčastňujem aj pracovných stretnutí externých expertov a ambasádorov k tvorbe štandardov pre systém poradenstva a prevencie.

2. S akými reakciami odbornej verejnosti na Národný projekt Štandardy sa ako ambasádorka najčastejšie stretávate?

V praxi je často potrebné napríklad riaditeľom škôl alebo odborným zamestnancom poskytnúť základné informácie o projekte, objasňovať jeho filozofiu a filozofiu MDP.

02 4342 0973

sekretariat@vudpap.sk

Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie

Cyprichova 42, 831 53 Bratislava

NEWSLETTER

Zaujímajú ich hlavne praktická stránka vecí, oceňujú napríklad, ako promptne zareagoval VÚDPaP na legislatívne úpravy - zákon 138/2019 o pedagogických a odborných zamestnancoch ohľadom zmien v kariérovom poradenstve. NP má potenciál vytvoriť, pilotne overiť, evalvovať a aktualizovať štandardy pre oblasť kariérovej výchovy a kariérového poradenstva, na základe nich vytvoriť a realizovať vzdelávacie programy pre PZ a OZ, ktorí nadobudnuté kompetencie prenású do konkrétnej práce s deťmi a žiakmi. Súčasťou komplexného uchopenia KV a KP Národným projektom sú možnosti dlhodobého vzdelávania v tejto problematike pre pedagogických a odborných zamestnancov.

3. Pôsobíte tiež ako riaditeľka CPPPaP Trenčín. Kde vidíte najväčší prínos Národného projektu pre systém výchovného poradenstva a prevencie?

V prvom rade treba povedať, že práca ambasádora projektu a práca riaditeľky CPPPaP sa dá len ťažko oddeliť. Dôvodom je, že všetky stránky projektu sa priamo alebo nepriamo premietajú v práci poradne, ktorú vediem a rovnako sa dotýkajú už spomenutých školských zariadení a organizácií, s ktorými v rámci poradenského procesu spolupracujeme. Asi najmarkantnejším prínosom projektu je štandardizácia jednotlivých odborných činností, napríklad štandardizovanie postupu príjmu klienta. Je to činnosť, ktorá sa opakuje prakticky každý deň vo všetkých CPPPaP a každá poradňa má zavedené vlastné postupy, vychádzajúce zo skúseností za dlhé roky ich fungovania. Prínosom projektu je akási kumulácia všetkých dobrých skúseností do komplexných procesných postupov.

V skratke povedané - zabezpečenie kvalifikovaného multidisciplinárneho prístupu sa začína už v procese prijímania klienta. S tým zároveň súvisí aj úroveň spolupráce CPPPaP s už spomenutými organizáciami, ktoré predstavujú jednotlivé prvky MDP. A samozrejme pri uplatňovaní MDP nemožno zabúdať na prácu s rodičmi našich klientov, bez aktívnej pomoci a porozumenia ktorých by naša práca mala výrazne menšiu účinnosť.

V reálnej praxi poradenských zariadení v rôznych regiónoch Slovenska sú dlhodobo neriešené problémy a podmienky pre zabezpečovanie starostlivosti o dieťa v rôznych regiónoch rôzne, v závislosti od viacerých faktorov. V niektorých školských zariadeniach, hlavne v disparitných regiónoch, počty klientov v posledných rokoch výrazne narastajú bez navýšenia počtu odborných zamestnancov. V dôsledku toho zariadenia preukazujú výkonový tlak, ktorý je z roka na rok vyšší. Práca s dieťaťom, ktoré je socializované, ovláda spisovný jazyk a k spolupráci je motivované, je úplne iná od spolupráce s dieťaťom, ktoré neovláda dostatočne, alebo takmer vôbec spisovný jazyk, je mu tlmočené rodičom alebo asistentom učiteľa, čo má urobiť, alebo na čo by sme od neho chceli počuť odpoveď. Z každého pohľadu, a v tom sa s riaditeľmi zhodneme, je pre zefektívnenie v systéme potrebné zjednotenie odborných činností a postupov. Národný projekt má potenciál vytvoriť, nastaviť, overiť a multiplikovať štandardy minimálnej kvality, založené na multidisciplinárnom prístupe pre inklúziu. Budú to štandardy, cez ktoré sa zabezpečí multidisciplinarita pri riešení celej škály potrieb dieťaťa v rôznych vývinových obdobiach.

02 4342 0973

sekretariat@vudpap.sk

Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie

Cyprichova 42, 831 53 Bratislava

NEWSLETTER

Pre mňa ako riaditeľku CPPPaP je Národný projekt Štandardy jeden z prostriedkov na realizáciu plánu rozvoja zariadenia. Ponúka cestu, ako zrealizovať plán rozvoja c PPPaP prostredníctvom projektových aktivít.

- V centre máme vytvorenú efektívnu koncepciu vzdelávania a v jej kontexte systematicky realizujeme vzdelávanie odborných zamestnancov (v súlade s koncepciou kariérneho rastu),
- postupne vytvárame efektívnu perspektívnu štruktúru špecialistov CPPPaP a v jej kontexte sa snažíme poskytovať služby klientom na kvalitatívne hlbšej úrovni. Projekt nám ponúka rozvoj odborných kompetencií odborných zamestnancov (vzdelávanie v kariérovom poradenstve, špecializované výcviky v terapeutických metódach, supervízii a sociálno-psychologické výcviky),
- plánujeme využívať možnosti získavania finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov. Cez projekt „Štandardy“ získame ciele podporu a mentoringovú pomoc pri zapojení sa do dopytovo-orientovanej výzvy v oblasti inštitucionálneho rozvoja.

4. Aké otázky Vám v súvislosti s pripravovanými štandardmi najčastejšie dávajú Vaši kolegovia, riaditeľky a riaditelia zariadení VPaP? Aké sú Vaše odporúčania pre nich?

Mnohé kolegyně ocenili, že VÚDPaP z hľadiska požiadaviek celospoločenského záujmu venuje pozornosť problematike potrieb samotných poradenských zariadení, z nášho pohľadu významných pre efektívnu realizáciu odbornej podpory

dieťaťu. Riaditeľky centier v Trenčianskom kraji sa snažia aktívne podieľať na skvalitňovaní procesov v systéme výchovného poradenstva a prevencie. Snažíme sa cez účasť v expertných skupinách, alebo cez overovanie multidisciplinárneho prístupu, participovať na vylepšovaní systému. S kolegyněmi si uvedomujeme, že úspešnosť celého projektu je v určitej miere závislá od našej ochoty, aktivity a od toho, ako dokážeme otvorene sprostredkovať zamestnancom Regionálneho projektového centra reálny obraz o situácii inštitúcií. Veríme, že aj vďaka ústretovosti poradní cez ciele mapovanie stavu inštitúcií sa zviditeľní náročná situácia aj v disparitných regiónoch na Slovensku a cez ne aj situácia detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami z dôvodu sociálneho znevýhodnenia v rámci nich, potrieb v regióne a v školskej praxi škôl a školských zariadení. Inkluzívne vzdelávanie je, ako podotýka Ballard (2003, in. Autorský kolektív, 2014, s. 9), „otázkou sociálnej spravodlivosti“. Je preto záujmom, aj povinnosťou spoločnosti utvárať podmienky pre jej efektívnu realizáciu v školskej praxi. Veríme, že Národný projekt Štandardy pomôže zvýšiť kvalitu života tých najzraniteľnejších. Našich detí.

5. Budúci rok oslávi Vaša poradňa 50. výročie. Čo by ste Vašej, ale aj ostatným poradniam na Slovensku, zaželali do najbližších rokov?

Pred 50-timi rokmi vznikla v Trenčíne inštitúcia s názvom **Okresná psychologická výchovná poradňa**, ktorá sa zaoberala psychologickými a výchovnými problémami žiakov.

02 4342 0973

sekretariat@vudpap.sk

Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie

Cyprichova 42, 831 53 Bratislava

NEWSLETTER

Počas päťdesiatych rokov sa pracovisko stalo integrálnou súčasťou systému školských zariadení a vyprofilovalo sa do dnešnej podoby metodického garanta systému VPaP v regióne. Základnou podmienkou rozvoja CPPPaP v Trenčíne bola kvalitná podpora jeho zriaďovateľa, ktorým je posledné roky okresný úrad. Môžem povedať, že zvyšovanie požiadaviek súčasnej doby na poradenstvo sa nám darí zvládať aj vďaka vedeniu odborníkov z OÚ, ktorí detailne poznajú problematiku. Okresný úrad v sídle kraja nám poskytuje nielen materiálnu, ale aj metodicko-odbornú podporu. Dnes máme vybudovaný funkčný systém, ktorý môžeme rozvíjať a skvalitňovať. Poskytujeme odborné služby v širokom rozsahu, kvalitne a efektívne, naplníme potreby klientov a ich zákonných zástupcov, potreby celospoločenské, potreby regiónu.

Centrum tvorí tím profesionálov, ktorých charakterizuje ľudskosť, empatia a hlboký úprimný záujem o dieťa. Neustále hľadáme nové cesty, ako robiť kvalitné veci kvalitne, k čomu nám pomáha aj tento projekt.

V súčasnej situácii života v krízovom režime si všetci určite najviac želáme čo najskorší návrat do normálneho stavu. Z hľadiska dlhšej perspektívy chcem zaželať všetkým odborným zamestnancovom čo najlepšie podmienky pre ich obetavú prácu – jasné metodické pokyny, dostatok diagnostických nástrojov, príležitostí na kvalitné vzdelávanie a v neposlednom rade odpovedajúce pracovné priestory. Uvedomujem si, že niektoré centrá majú sťažené podmienky práce a ja im prajem možnosť **systematicky pracovať s deťmi v poradenstve a terapii.**

Aktuálne informácie o vzdelávaniach v rámci Národného projektu „Štandardy“

Na prelome rokov 2019 a 2020 sa môžete prihlasovať na všetky vzdelávania, ponúkané v rámci NP Štandardy. V niektorých vzdelávaniach máme za sebou výbery účastníkov na základe splnenia vopred stanovených kritérií, ako aj na základe odpovedí na otázky ohľadom motivácie k účasti v jednotlivých vzdelávacích programoch. V najbližšom období (ak to bude možné vzhľadom na situáciu v súvislosti s pandémiou koronavírusu) budeme účastníkov postupne zazmluvňovať.

Rozumieme tomu, že väčšina našich účastníkov teraz primárne rieši, ako sa prispôbiť novej situácii a následne návratu do bežného režimu. Aj my reagujeme na nariadenia zo strany štátu, preto prezenčnú formu vzdelávania posúvame vo väčšine prípadov až na september 2020 (iba výnimočne na júl). Zároveň momentálne pracujeme na tom, akým spôsobom by sme mohli pri niektorých vzdelávaniach začať dištančnou formou. O všetkom vás budeme v najbližších týždňoch včas informovať.

Tu je aktuálny prehľad o vzdelávaniach a účastníkoch pri jednotlivých vzdelávacích programoch, ako aj odkazy na vzdelávania, **do ktorých je možné sa ešte prihlasovať:**

Vzdelávanie v terapeutických metódach: prihlasovanie sme mali do polovice januára 2020; budú 3 vzdelávacie skupiny (spolu takmer 80 účastníkov), každá s iným

02 4342 0973

sekretariat@vudpap.sk

Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie

Cyprichova 42, 831 53 Bratislava

NEWSLETTER

zameraním; prezenčné vzdelávanie začíname v období september-október 2020. O tento typ vzdelávania bol veľký záujem a mohli sme vybrať len necelých 40 % záujemcov, nakoľko musíme dodržať počty účastníkov v cieľových skupinách národného projektu.

Sociálno-psychologický výcvik, zameraný na multidisciplinárnu spoluprácu: prihlasovanie bolo do konca februára a aktuálne prebieha výber účastníkov; bude 8 skupín (spolu pre vyše 140 účastníkov) so začiatkom prezenčného vzdelávania od septembra 2020. Tu sme schopní vyhovieť záujmu o účasť pre vyše 80 % prihlásených.

Supervízia: prihlasovanie do prvej skupiny prebiehalo do začiatku marca a bude opätovne spustené pre druhú skupinu záujemcov; plánujeme mať 2 skupiny – prvá so začiatkom pravdepodobne v júli r. 2020 a druhá so začiatkom v r. 2021. Viac informácií nájdete [TU](#).

Kariérová výchova a kariérové poradenstvo:

Vzdelávanie pre MŠ, ZŠ, G: prihlasovanie účastníkov je stále otvorené až do roku 2022; uskutoční sa 53 skupín (celkovo pre vyše 1000 účastníkov), ktoré začínajú priebežne počas 2020-2022 (prvé prezenčné vzdelávania začnú v septembri 2020). Viac informácií nájdete [TU](#).

Vzdelávanie pre CPPP a P: prihlasovanie účastníkov je stále otvorené; chceme mať 5 skupín (celkovo cca 90 účastníkov) so začiatkom na jeseň r. 2020 (od septembra). Viac informácií nájdete [TU](#).

ZAÚJALO NÁS...

Virtuálna knižnica pre učiteľov a nielen to

Zborovňa ponúka možnosť voľného prihlásenia pre odborníkov a rodičov.

Na webstránke www.zborovna.sk zadajte nasledovné prihlasovacie údaje: **Login: markme010, Heslo: uhpo98jn**

Coachingplus: ponuka seminárov

V Coachingplus počas tejto mimoriadnej situácie využili čas na prípravu nových platených i neplatených webinárov, ktoré nahrávajú každý mesiac. Ide o webináre na rôzne témy: vzťah, kontrakty, motivácia a i. Mnohé sú k vzhliadnutiu zdarma na Coachingplus YouTube kanáli. Aktuálne pripravili sériu špecializovaných, metodických piatich webinárov k téme rozvod/rozchod. Ide o päť približne jeden a polhodinových tréningových videí. Štruktúra každého videa obsahuje powerpointovú prezentáciu, diskusiu k téme a kazuistické skúsenosti z praxe.

02 4342 0973

sekretariat@vudpap.sk

Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie
Cyprichova 42, 831 53 Bratislava

NEWSLETTER

Každý modul sa zameriava na inú praktickú tému.

Prvý modul je o štádiách rozvodu v rodine a indikáciách a kontraindikáciách vhodných metód. **Druhý modul** sa venuje posúdeniu a diagnostike rodiny. **Tretí modul** sa bude venovať téme intervencie v krízových a náročných situáciách a deeskalácii konfliktu. **Štvrtý modul** sa bude venovať postupom a terapeutickým, či poradenským stratégiám pri práci s rodinou, ak jej pomáhame k znovuzjednoteniu. **Piaty modul** sa bude venovať multidisciplinárnej spolupráci a vytváraniu partnerstiev.

Webinára na seba nadväzujú a ako celok tvoria komplexné vzdelávanie v problematike odborných intervencií pre rodinu v rozvode/rozchode a po rozchode, avšak dajú sa sledovať aj jednotlivo. Okrem platených webinárov pokračuje Coachingplus aj v pravidelných bezplatných vzdelávaniach.

Ak máte záujem vypočuť si staršie bezplatné webinára, nájdete ich [TU](#).

Viac informácií o pripravovaných piatich moduloch tréningových videí nájdete [TU](#).

Pýtate sa, čo vám môžu ponúknuť knižnice, keď sú zatvorené? Mnoho...

#Knihovnyprotiviru

Knižnice v ČR v tomto období sprístupnili veľa titulov v elektronickej podobe zdarma. Portál „Knihovny proti viru“ vznikol ako rozcestník, ktorý vám zjednoduší vyhľadávanie elektronických dokumentov.

Presvedčte sa sami [TU](#).

IPčko pripravuje webinára

IPčko
občianske združenie

Vzhľadom na aktuálnu situáciu, ktorá výrazne obmedzila možnosti odbornej práce s klientmi, bol tím IPčka nútený hľadať alternatívne spôsoby, ako svojim klientom „podať pomocnú ruku“. Rozhodli sa preto aj na základe podnetov zo strany odborníkov priebežne pripravovať webinára s návodmi, ako efektívne pracovať s klientmi v krízových situáciách. Vďaka IPčku máme možnosť vzhliadnuť webinára ako Základy krízovej intervencie v online priestore či Základy dištančného poradenstva cez e-mail.

Viac informácií nájdete [TU](#).

Rozhlas a televízia Slovenska ponúka relácie z archívu

Premýšľate, ako stráviť voľný čas doma? Čo takto si prezrieť archív Rozhlasu a televízie Slovenska?

Viac informácií nájdete [TU](#).

02 4342 0973

sekretariat@vudpap.sk

Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie

Cyprichova 42, 831 53 Bratislava

Tipy na vzdelávacie portály zdarma

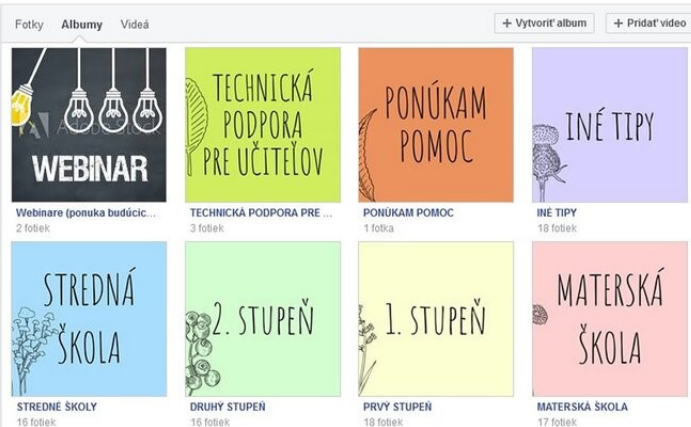
Mnohé weby a blogy zverejnili na svojich stránkach [tipy](#) na vzdelávacie portály a návody, ako s deťmi zmysluplne tráviť čas. Vzdelávacie weby pre menšie deti sú napríklad [Kozmix](#), pre druhý stupeň [Fenomény sveta](#). Zaujímavé sú tiež [Lepšia geografia](#) a YouTubeový [Dejepis inak](#). Mnohé teraz ponúkajú aj bezplatný prístup.

Potrebujete tipy na podporu online vyučovania?

ZAVRETÁ ŠKOLA AKO UČIŤ DOMA

Hľadáte tipy na aktivity pre žiakov základnej či strednej školy, pracovné listy, prezentácie alebo videoprednášky pre vzdelávanie našich detí? Veľa zaujímavých podkladov nájdete [TU](#).

Ako si uľahčiť domáce vzdelávanie detí?

Pre mnohých rodičov predstavujú zatvorené školy výzvu. Musia dohliadať na vzdelávanie svojho dieťaťa, pokiaľ musíme podávať pracovné výkony, ak majú samozrejme možnosť pracovať z domu, medzitým by mali myslieť aj na údržbu domácnosti či výplň voľného času so svojimi ratolesťami. Nápomocné im môžu byť tipy, ktoré nájdete [TU](#).

Sledujte nás na [Facebooku](#).

KNIŽNÉ NOVINKY

Poruchy osobnosti v 21. storočí

Autori: Kamil Kalina, Ondřej
Pěč, Karel Riegel

Praha: Portál, 2020

Väčšina odborníkov v oblasti porúch osobnosti sa zhoduje, že prognózu liečby týchto pacientov ovplyvňuje predovšetkým včasná a citlivá diagnostika.

Tá riadi následnú voľbu vhodných terapeutických postupov. Nielen profesionálom v oblasti duševného zdravia, ale aj študentom príslušných odborov predkladáme publikáciu, ktorá ponúka cestu k porozumeniu poruchám osobnosti z pohľadu najnovších poznatkov na poli evidence-based diagnostických systémov. V tomto kontexte teoreticky aj prakticky predstavujeme alternatívny model DSM-5 pre poruchy osobnosti a poukazujeme na jeho previazanosť s modelom osobnostnej psychopatológie O. F. Kernberga aj modelom pre poruchy osobnosti v nadchádzajúcom MKN-11. Našou prioritou je nájdenie človeka, ktorý sa skrýva za symptomatickým sprievodom. Zvýšenú pozornosť preto venujeme vymedzeniu normálneho a abnormálneho osobnostného fungovania pre porozumenie diagnostickým súvislostiam medzi poruchami osobnosti, závislosťami a poruchami príjmu potravy.

Stárnutie, paliatívna a prožívacia starostlivosť

Autorka:

Tereza Cimrmannová

Praha: Portál, 2020

Publikácia reaguje na páľčivú tému v sociálnych službách, ku ktorej doteraz chýbajú informácie, metodická podpora aj príklady dobrej praxe.

Vzhľadom na rastúcu dĺžku dožitia ľudí s mentálnym postihnutím rastie záujem o problematiku starnutia a paliatívnej starostlivosti a v ČR sa hľadá cesta, ako podporiť európsky trend ageing in place, a to v kontexte dôstojného zaobchádzania. Ako zabezpečiť dôstojné starnutie a dožitie seniorov s mentálnym postihnutím v sociálnej službe alebo v rodine? Aké možnosti paliatívnej starostlivosti máme k dispozícii? Ako zvládnuť obdobie žiaľu a ťažkých strát vzhľadom na rastúcu dĺžku života seniorov s postihnutím? Čo vieme o spiritualite osôb s mentálnym postihnutím? Cieľom publikácie je zhrnúť aktuálne informácie z uvedených oblastí a poskytnúť ich odbornej i laickej verejnosti. K hlavným zdrojom textu patrí zahraničná literatúra, výskumná a osvetová práca autorky a spolupráca s organizáciami a odborníkmi z praxe.

